

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด Teachers' Participation in Academic Administration Under Trat Primary Educational Service Area Office

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

Abstract

The purposes of this research was aimed to investigate and compare the teacher participation classified by educational background, working experience and school size, in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office. The research samples included 268 teachers under Trat Primary Educational Service Area Office. The Instrument for data collection was a set of five – rating scale questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t – test and one-way ANOVA.

The research findings were as follows 1) The level of teacher participation in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office was high. 2) The teacher participation classified by educational background and working experience, in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office, was not different significantly. 3) In terms of overall and specific view, the teacher participation classified by school size, in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office was different at .05 level of significance statistically, except educational supervision and academic knowledge enhancement in community.

Keywords : participation, academic administration, Trat Primary Educational Service Area Office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนที่ให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข อีกทั้งยังช่วยเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศ

การบริหารโรงเรียนเป็นการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ด้านผู้บริหาร ครู และด้านระบบงาน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ และการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากภารกิจดังกล่าวข้างต้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรม การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553 : 1)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์การแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์การก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์การ ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกรู้ว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การแล้ว การบริหารงานขององค์การก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ. 2551 : 539)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สถานภาพส่วนบุคคลของครู

1. วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.1 ระดับปริญญาตรี
 - 1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น
 - 2.1 ประสบการณ์น้อย
 - 2.2 ประสบการณ์มาก
3. ขนาดของสถานศึกษา
 - 3.1 ขนาดเล็ก
 - 3.2 ขนาดกลาง
 - 3.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

- 1) ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
- 2) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
- 3) ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 1,017 คน การหากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้นได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา ตัวแปรตามได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน, การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา, การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้, การนิเทศการศึกษา, การแนะแนวการศึกษา, การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน, การประสาน

ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น, การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎีและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากเอกสารตำราต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนจำนวน 75 ข้อ
- 3) เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม
- 4) นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.91

7) ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

8) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนมีดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3) กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยได้รับกลับคืนมาครั้งแรก 180 ฉบับ หรือเท่ากับร้อยละ 62.94 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จนกระทั่งได้รับแบบสอบถามครบทั้งหมด 286 ฉบับ

4) รวบรวมแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

6) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร 7) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน 8) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 9) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 10) ด้านการแนะแนวการศึกษา 11) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากขึ้น เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 8) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารไม่สามารถกระทำได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนด้วย เพราะครูผู้สอนคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการให้มากที่สุดเช่นเดียวกับศิริพร เมฆวิทยา (2548 : 121) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไปกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี ทั้งการอบรมของสถาบันอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวุฒิบัตรรับรอง ตลอดจนการประชุมสัมมนาและการพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับสนธิ ไทยกล้า (2549 : 87-91)

ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่าข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีพฤติกรรมการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนและทั่วถึง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับสายหยุด ประกิจะ (2552 : 266) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่าการบริหารงานและระบบงานในแต่ละโรงเรียนมีความสลับซับซ้อนแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของครู อีกทั้งข้อจำกัดของสถานศึกษาในเรื่องงบประมาณ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการขาดแคลนบุคลากรที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งได้รับการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการกำหนดภาระงานให้กับครูผู้สอนได้อย่างเหมาะสม ทำให้ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 194) กล่าวว่า ขนาดขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรประสบความสำเร็จได้มากหรือน้อย เมื่อองค์กรใหญ่กิจกรรมในองค์กรจะมีความซับซ้อน มีการใช้ทรัพยากรที่รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกหน่วยงานจำนวนมาก วัสดุอุปกรณ์

เครื่องมือเครื่องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับ การจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เมฆวิทยา (2548 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง
2. ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรร่วมมือกันในการพัฒนาการนิเทศการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาหรือระหว่างสถานศึกษา
3. ด้านการแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและการพัฒนารูปแบบการแนะแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมทั้งการประสานความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่นอย่างสม่ำเสมอ
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัยหรือผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่างๆ
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอนโดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิต นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชน

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่นๆ ของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของชุมชนกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย สันติวงษ์. 2542. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธร สุนทรายุทธ. 2551. การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.

ศิริพร เมฆวิทยา. 2548. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สายหยุด ประกิจะ. 2552. สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สนธิ ไทยกล้า. 2549. การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.